

Procedury służące wykonaniu orzeczenia - Niderlandy

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [nl](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

SPIS TREŚCI

- 1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?
- 2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?
- 3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?
  - 3.1 Postępowanie
  - 3.2 Główne warunki
- 4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych
  - 4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?
  - 4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?
  - 4.3 Jak długo obowiązują takie środki?
- 5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?
- 6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Postępowanie egzekucyjne: przepisy ogólne

Postępowanie sądowe kończy się wydaniem wyroku przez sąd. Sąd może w wyroku nakazać jednej ze stron (dłużnikowi) wypełnienie spoczywających na niej obowiązków względem drugiej strony (wierzyciela). Jeżeli dłużnik dobrowolnie nie wypełni takich obowiązków, wierzyciel może je wyegzekwować, podejmując środki przewidziane w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Ten obszar prawa reguluje wykonanie (egzekucję) wyroku, w którym sąd nakazał spełnienie świadczenia. W tym celu prawo określa ustawowe zasady dotyczące środków przymusu i sposobu ich stosowania. Komornicy sądowi (*gerechtsdeurwaarders*), zwani również po prostu komornikami (*deurwaarders*), są uprawnieni do wykonywania wyroków i podejmują stosowne czynności na polecenie wierzycieli dochodzących swoich należności. Aby móc zastosować środki przymusu przewidziane w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym, należy spełnić dwa warunki: należy posiadać tytuł wykonawczy (*executoriale titel*), np. wykonalny wyrok, oraz tytuł ten należy z wyprzedzeniem doręczyć stronie, przeciwko której zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne. Główne strony postępowania egzekucyjnego to: wierzyciel (strona wnosząca o przeprowadzenie egzekucji), dłużnik (strona, przeciwko której wszczyna się postępowanie egzekucyjne) oraz komornik (urzędnik publiczny odpowiedzialny za podjęcie faktycznych czynności egzekucyjnych na wniosek wierzyciela).

Środki przymusu

Głównym środkiem przymusu jest zajęcie komornicze (*executoriaal beslag*), które zostało szczegółowo omówione w sekcji 4.1.

Inne środki przymusu to:

1. dodatkowa kara pieniężna (*dwangsom*);
2. kara pozbawienia wolności za niezastosowanie się do orzeczenia sądowego (*lijfswang/gijzeling*).

1. Dodatkowa kara pieniężna to suma pieniężna ustalona w wyroku sądu, którą strona zobowiązana musi uiścić, jeżeli nie spełni nałożonego na nią głównego obowiązku. Środek ten stosuje się głównie w postępowaniu zabezpieczającym jako środek wywierania presji. Dodatkowa kara pieniężna może być powiązana wyłącznie z głównym obowiązkiem, który nie polega na uiszczeniu sumy pieniężnej.

2. Kara pozbawienia wolności za niezastosowanie się do orzeczenia sądowego jest środkiem przymusu mającym na celu nakłonienie strony do spełnienia konkretnego obowiązku. Sądy rzadko zarządzają ten środek, a nawet jeżeli to robią, to rzadko dochodzi do jego wyegzekwowania w praktyce. Może je zarządzić wyłącznie sąd. Na wniosek wierzyciela sąd może zezwolić na zastosowanie takiego środka przymusu w celu wykonania wyroków i postanowień, pod warunkiem że dotyczą one nakazu, który nie polega na uiszczeniu sumy pieniężnej. Karę pozbawienia wolności można również zastosować na przykład w przypadku wyroków, postanowień i dokumentów urzędowych, na mocy których należne jest świadczenie alimentacyjne zgodnie z księgą 1 kodeksu cywilnego (*Burgerlijk Wetboek*), takie jak alimenty na rzecz dzieci (art. 585 kodeksu postępowania cywilnego (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)).

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Postępowanie opisano poniżej.

Tytuł wykonawczy

Za tytuły wykonawcze uznaje się orzeczenia wydane przez sądy niderlandzkie (wyroki, postanowienia i zarządzenia), dokumenty urzędowe (akty notarialne) oraz określone inne dokumenty. Inne dokumenty określone w prawie jako tytuły wykonawcze to: nakazy egzekucji wydane przez prokuraturę (*Openbaar Ministerie*), nakazy egzekucji wydane przez organy podatkowe, orzeczenia arbitrażowe z zezwoleniem na egzekucję oraz urzędowe protokoły ugód.

Sekretarz sądowy doręcza odpis wyroku powodowi i pozwanemu, którzy uczestniczyli w postępowaniu. Jeżeli jest to wyrok prawomocny zawierający nakaz sądowy, strona uprawniona do wykonania wyroku otrzymuje odpis opatrzony klauzulą wykonalności. Strony otrzymują pierwszy odpis wyroku z klauzulą wykonalności (*grosse*) nieodpłatnie. Jest to poświadczony odpis wyroku, który rozpoczyna się frazą: „W imieniu Króla” (*In naam der Koningin*). Jest to odpis opatrzony klauzulą wykonalności przeznaczony dla komornika. Postępowanie egzekucyjne można wszcząć tylko wówczas, gdy został wydany taki poświadczony odpis z klauzulą wykonalności. Pierwszy poświadczony odpis opatrzony klauzulą wykonalności może również zostać wydany w przypadku aktu notarialnego. Przekazując taki dokument komornikowi, strona upoważnia go do podjęcia czynności egzekucyjnych.

Przed wszczęciem egzekucji komornik doręczy ten dokument (pierwszy poświadczony odpis) stronie, przeciwko której zostanie wszczęte postępowanie. Celem doręczenia dokumentu jest zawiadomienie strony przeciwnej o wyroku oraz poinformowanie jej, że wierzyciel żąda zastosowania się do treści wyroku.

Dodatkowe informacje na temat doręczania tytułów wykonawczych z innych państw członkowskich UE można znaleźć w rozporządzeniu UE w sprawie doręczania: [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 1348/2000](#) z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych.

Komornicy sądowi

Rola w postępowaniu egzekucyjnym

Komornik pełni kluczową rolę w wykonywaniu wyroków i zawsze działa na polecenie strony wnoszącej o przeprowadzenie egzekucji. Strona zleca komornikowi przeprowadzenie egzekucji, przekazując mu pierwszy poświadczony odpis wyroku. Komornik nie potrzebuje co do zasady żadnego odrębnego upoważnienia.

Czynności, jakie może podjąć komornik w kontekście egzekucji, obejmują:

1. doręczenie tytułu wykonawczego stronie, przeciwko której wszczyna się postępowanie egzekucyjne;
2. wezwanie do spełnienia określonego świadczenia, na przykład wezwanie do zapłaty sumy pieniężnej;
3. przyjęcie zapłaty w przypadku wypełnienia przez dłużnika jego zobowiązania do zapłaty;

4. zajęcie majątku;
5. w razie potrzeby zwrócenie się o wsparcie do policji (np. przy zajmowaniu majątku).

Honorarium komornika

Urzędowe czynności komorników podlegają stałym opłatom, którymi można obciążyć dłużnika. Wierzyciel nie uiszcza żadnych stałych opłat, co oznacza, że należy je negocjować z komornikiem. Opłaty, jakimi komornik obciąża dłużnika, można znaleźć w dekreście z dnia 4 lipca 2001 r. ustanawiającym szczegółowe zasady dotyczące urzędowych czynności komorników i honorariów komorników, zwanym również dekretem o honorariach komorników (Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders). Aby uzyskać dalsze informacje, zob. wykaz opłat za czynności urzędowe (Tarieven ambtshandelingen) pod adresem www.kbvg.nl.

3.2 Główne warunki

Aby wszcząć egzekucję, muszą zostać spełnione dwa ogólne warunki:

- posiadanie tytułu wykonawczego;
- doręczenie tego tytułu przed egzekucją osobie, przeciwko której wszczyna się postępowanie egzekucyjne.

Jak wspomniano powyżej, podstawowym środkiem przymusu jest zajęcie komornicze.

Istnieją również środki, które można podjąć przed wydaniem tytułu wykonawczego. O podjęcie takich środków można wnioskować, zanim sąd wyda wyrok, a także w toku postępowania lub nawet przed jego wszczęciem. Środki te określa się mianem środków służących zabezpieczeniu interesu prawnego (*conservatoire maatregelen*) i pełnią one funkcję środków tymczasowych. Do środków służących zabezpieczeniu interesu prawnego należą: zajęcie przed wydaniem wyroku (*conservatoir beslag*), opieczętowanie (*verzegeling*) oraz sporządzenie spisu inwentarza (*boedelbeschrijving*). Niniejszy arkusz informacyjny dotyczy zajęcia komorniczego.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

Środki egzekucyjne mogą się różnić pod względem przedmiotu i charakteru. Można wyróżnić środki służące wyegzekwowaniu zapłaty sumy pieniężnej, wydania składnika majątku, podjęcia lub zaniechania jakiejś czynności. Najpowszechniejszym środkiem jest zajęcie do celów odzyskania środków pieniężnych (*verhaalsbeslag*).

Jeżeli obowiązek dłużnika polega na podjęciu jakiejś czynności, a nie na zapłacie sumy pieniężnej czy wydaniu składnika majątku, konieczne może być dokonanie „faktycznej czynności” (*feitelijke handeling*, czynności mającej skutek prawny niezależnie od tego, czy jest on zamierzony) lub czynności prawnej (*rechtshandeling*, czynności wywołującej zamierzony skutek prawny). Jeżeli czynność faktyczna nie wiąże się z konkretną osobą fizyczną, wierzyciel sam może zwrócić się do sądu o zezwolenie na doprowadzenie do sytuacji, która powstałaby w rezultacie wykonania świadczenia. Jeżeli obowiązek dłużnika polegał na wykonaniu czynności prawnej, np. na przyjęciu oferty, czynność taką można zastąpić wyrokiem sądu. Sąd może również nakazać dłużnikowi powstrzymanie się od określonego działania.

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Zajęcie komornicze można zastosować w stosunku do:

1. ruchomości, które nie podlegają rejestracji. Majątek podlegający rejestracji obejmuje: nieruchomości, statki morskie i statki powietrzne;
2. praw do akcji na okaziciela i praw poboru, praw do akcji imiennych i innych imiennych papierów wartościowych;
3. osoby trzeciej, tzw. zajęcie składników majątku dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej (*executoriaal derdenbeslag*);
4. nieruchomości;
5. statków morskich;
6. statków powietrznych.

Zgodnie z ogólną zasadą wierzyciel może dowolnie wybierać składniki majątku, które zamierza zająć.

Co do zasady zajęcia można dokonać na całości majątku dłużnika. Przedmiotem zajęcia nie mogą jednak być określone składniki majątku, takie jak artykuły pierwszej potrzeby, na przykład odzież, żywność, narzędzia służące do wykonywania pracy, literatura specjalistyczna i przedmioty wykorzystywane w edukacji, sztuce i nauce. Z zajęcia wyłączona jest część wynagrodzenia,

świadczeń alimentacyjnych i świadczeń społecznych. W takich przypadkach punktem odniesienia jest pułap dochodów objętych ochroną w celu zapewnienia, aby pozostawiony dłużnikowi dochód dłużnika wystarczył mu na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

Podobnie przedmiotem zajęcia nie mogą być obiekty użyteczności publicznej. Wierzyciel może dokonać zajęcia na różnych składnikach majątku jednocześnie, na przykład zarówno na ruchomościach, jak i na nieruchomościach.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Skutki prawne zajęcia ruchomości, które nie podlegają rejestracji

Jeden ze skutków zajęcia polega na tym, że żadne czynności podjęte przez dłużnika po zajęciu nie mogą naruszać praw strony, która dokonała zajęcia. Jeżeli na przykład dłużnik chciałby sprzedać dany składnik majątku, kupujący nie może co do zasady wykonywać prawa własności do tego składnika majątku wobec wierzyciela. Kolejny skutek polega na tym, że zajęciu podlega również cały dochód z zajętego składnika majątku.

Skutki prawne zajęcia udziałów i akcji, papierów wartościowych i innych aktywów

Nie istnieją żadne szczególne skutki prawne. Osoba, której majątek został zajęty, zachowuje prawo głosu przez okres obowiązywania zajęcia.

Skutki prawne zajęcia składników majątku dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej

W przypadku zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej wierzyciel (strona dokonująca zajęcia) dokonuje zajęcia względem osoby trzeciej (tj. innej niż dłużnik), która ma dług w stosunku do dłużnika lub posiada majątek należący do dłużnika.

Strona dokonująca zajęcia jest chroniona przed czynnościami prawnymi podejmowanymi przez stronę przeciwną. Czynności prawne dokonane po zajęciu nie są skuteczne wobec strony dokonującej zajęcia. Dwie popularne formy zajęcia składnika majątku dłużnika znajdującego się u osoby trzeciej to zajęcie rachunku bankowego lub wynagrodzenia pracownika.

Skutki prawne zajęcia nieruchomości

Zajęcie nieruchomości zostaje wpisane do rejestru publicznego prowadzonego przez Wydział Ksiąg Wieczystych (Kadaster). Statki morskie i powietrzne są uznawane za nieruchomość od momentu ich wpisu do odpowiednich rejestrów. Na stosowny wniosek Wydział Ksiąg Wieczystych może przeszukać publiczne rejestry nieruchomości, statków morskich i statków powietrznych. Zajęcie staje się skuteczne w momencie jego wpisu do rejestru. Wszelkie pożytki uzyskiwane z nieruchomości po zajęciu podlegają zajęciu. Strona dokonująca zajęcia jest chroniona przed czynnościami prawnymi podejmowanymi przez dłużnika po zajęciu. Zbycie (sprzedaż) nieruchomości nie jest skuteczne wobec osoby dokonującej zajęcia.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Co do zasady prawo do wykonania wyroku sądu ulega przedawnieniu po upływie 20 lat od dnia następującego po dniu wydania wyroku. Jeżeli wykonanie wyroku sądu podlega określonym wymogom, których wypełnienie nie zależy od woli osoby, która uzyskała wyrok, wówczas prawo do wykonania wyroku ulega przedawnieniu po upływie 20 lat od dnia następującego po dniu, w którym dopełniono tego rodzaju wymogów.

Okres przedawnienia wynosi jednak pięć lat w przypadku wszelkich płatności, które muszą zgodnie z wyrokiem zostać dokonane najpóźniej w ciągu roku. W przypadku odsetek, grzywien, dodatkowych kar pieniężnych i innych dodatkowych postanowień sądu przedawnienie następuje najpóźniej w momencie przedawnienia prawa do wykonania wyroku co do istoty sprawy, chyba że bieg przedawnienia zostanie przerwany lub termin ten zostanie przedłużony.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Spory dotyczące egzekucji

Art. 438 kodeksu postępowania cywilnego zawiera ogólne zasady w zakresie sporów dotyczących egzekucji (*executiegeschillen*). W tego rodzaju sporze dłużnik może próbować zapobiec egzekucji. Spór może na przykład dotyczyć znaczenia i zakresu stosowania tytułu wykonawczego, wpływu okoliczności faktycznych, które wyszły na jaw po wydaniu wyroku (tytułu wykonawczego), ważności zajęcia lub kwestii, kto jest właścicielem zajętego majątku. Spory dotyczące egzekucji dotyczą wyłącznie kwestii egzekucji. Przedmiot głównego postępowania, w którym wydano już wyrok, nie podlega ponownej ocenie.

W sporze dotyczącym egzekucji dłużnik może na przykład utrzymywać, że wierzyciel narusza jego prawa lub że zajęcie jest nieproporcjonalne do wyroku. Na tym etapie dłużnik (strona, przeciwko której wszczyna się postępowanie egzekucyjne) nie może

zgłaszać żadnych dalszych zastrzeżeń co do istoty wyroku. W tym celu dłużnik musi wnieść sprzeciw (*verzet*), apelację (*hoger beroep*) lub skargę kasacyjną (*cassatie*), które stanowią środki ochrony prawnej.

Właściwość miejscowa

Sądem posiadającym właściwość miejscową jest sąd właściwy zgodnie z ogólnymi przepisami prawa dotyczącymi właściwości.

Jest to sąd posiadający właściwość miejscową dla miejsca, w którym zajęcie zostało lub zostanie dokonane, sąd posiadający właściwość miejscową dla miejsca, w którym znajduje się dany majątek, albo sąd posiadający właściwość miejscową dla miejsca, w którym będzie prowadzona egzekucja. W przypadku wszystkich postępowań egzekucyjnych prowadzonych na terytorium Niderlandów sądem właściwym jest sąd niderlandzki.

Sąd właściwy

Sądem właściwym do rozstrzygnięcia wszystkich sporów dotyczących egzekucji, niezależnie od tego, jaki sąd wydał wyrok, który ma zostać wykonany, jest sąd okręgowy (*arrondissementsrechtbank*). Sąd okręgowy jest właściwy nawet wówczas, gdy wyrok wydał sąd apelacyjny (*gerechtshof*) lub Sąd Najwyższy Niderlandów (Hoge Raad der Nederlanden).

Spory dotyczące egzekucji zazwyczaj rozstrzyga się w postępowaniu zabezpieczającym (*kort geding*). Sąd może zarządzić zawieszenie egzekucji na czas określony lub uchylenie zajęcia.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 01/10/2019